

Sveriges Hamnar

PM ANGÅENDE TILLSYNSAVGIFTER M.M. ENLIGT MILJÖBALKEN

Inledning

Hamnar, lastnings- eller lossningskajer som medger trafik med fartyg på mer än 1.350 ton är tillståndspliktiga enligt miljöbalken (1998:808). Tillståndsplikten infördes i och med balkens ikraftträdande den 1 januari 1999. Av övergångsbestämmelserna till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd framgår att den som bedriver verksamhet för vilken krav på tillstånd införts skall senast den 31 december 2004 ha kommit in till tillståndsmyndigheten med en sådan ansökan.

Även om dispens beträffande skyldigheten att söka tillstånd för hamnverksamhet föreligger, är verksamhetsutövaren skyldig att betala tillsynsavgift i enlighet med förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Inom Sveriges Hamnar har fråga uppkommit hur tillsynsavgiften i vissa fall skall beräknas för hamnverksamhet. Vidare har fråga uppkommit om skyldighet föreligger att anmäla sådan verksamhet inom en hamn, som genom miljöbalkens ikraftträdande har blivit anmälningspliktig.

Avgifter

Förordningen om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken gäller avgifter som skall betalas för miljödomstolarnas och statliga förvaltningsmyndigheters kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken och bestämmelser meddelade med stöd av balken samt för förvaltningsmyndigheters kostnader i övrigt som rör sådan prövning och tillsyn.

Enligt förordningen skall avgift för prövning och tillsyn av miljöfarlig verksamhet som avses i 9 kap. 1 § miljöbalken betalas av den som

1. bedriver miljöfarlig verksamhet som anges med beteckningen A eller B i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, eller
2. med tillstånd till annan miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. 6 § 2 eller 3 st. miljöbalken.

Avgift skall betalas efter beslut av länsstyrelsen med det belopp som anges i bilagan till förordningen. För att förenkla hanteringen är avgiften schabloniserad. Möjlighet finns att sätta ned avgiften. Någon möjlighet att höja avgiften föreligger däremot inte. För hamnverksamhet utgår tillsynsavgift med 52.000 kronor per år respektive 18.000 kronor per år beroende på om det är länsstyrelsen eller kommunen som utövar den operativa tillsynen över verksamheten.

Enligt 27 kap. 1 § miljöbalken får kommunfullmäktige meddela föreskrifter om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken när det gäller en kommunal myndighets verksamhet. I princip gäller att kommunen skall ha full kostnadstäckning för den prövning och tillsyn enligt miljöbalken som kommunen utför.

Om länsstyrelsen utövar den operativa tillsynen över en verksamhet, kan samtidigt tillsynsavgift inte utgå för kommunens eventuella tillsynsarbete. Endast under förutsättning att kommunen utövar den operativa tillsynen över en verksamhet samt att fullmäktige fattat beslut om tillsynsavgift utgår avgift för både länsstyrelsens och kommunens tillsynsarbete. Vid sådant förhållande har länsstyrelsen endast rätt att ta ut den lägre avgift som är föreskriven för en viss verksamhet.

För större hamnar med ett relativt vidsträckt hamnområde uppkommer fråga huruvida dessa skall betraktas som en hamn eller som flera separata hamnar. Är det att

betrakta som flera separata hamnar är det möjligt att tillsynsavgift kan tas ut för varje hamn. Frågan är för närvarande föremål för rättslig prövning.

Enligt 2 kap. 3 § 2 st förordningen om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken skall, om en fabrik eller annan inrättning omfattar flera verksamheter enligt bilagan, avgift betalas med det högsta belopp som anges för någon av verksamheterna med tillägg av 25 % av summan av de belopp som anges för de övriga verksamheterna. Tillägg skall endast betalas för A- och B-verksamheter. Tillägg skall dock inte betalas för verksamheter som är hänförliga till samma verksamhetsgrupp.

I Naturvårdsverkets allmänna råd till förordningen om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, NFS (2000:8), anges att om flera verksamheter vid olika anläggningar prövats och reglerats och getts tillstånd bör full avgift tas för de respektive verksamheterna.

Anmälningsplikt

Av övergångsbestämmelserna till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd framgår att den som vid miljöbalkens ikraftträdande bedriver miljöfarlig verksamhet för vilken krav på anmälan av driften införts, skall senast den 31 december 2000 ha kommit in till tillsynsmyndigheten med en sådan anmälan.

Av miljöbalksutredningens slutbetänkande SOU 1998:35 framgår att endast ett fåtal verksamheter har blivit anmälningspliktiga genom miljöbalkens ikraftträdande. För de verksamheter som eventuellt fått en ändrad prövningsnivå och som därigenom har blivit anmälningspliktiga istället för tillståndspliktiga, synes ingen skyldighet föreligga att anmäla verksamheten till tillsynsmyndigheten. Föreligger ett tillstånd enligt miljöskyddslagen så gäller detta som ett tillstånd enligt miljöbalken. Om det däremot inom ett hamnområde bedrivs en verksamhet som har blivit anmälningspliktig enligt miljöbalken föreligger skyldighet för verksamhetsutövaren att senast den 31 december 2000 ha inkommit till

tillsynsmyndigheten med en anmälan. Något undantag från denna regel förligger inte. Detta gäller även om verksamheten kommer att innefattas i den framtida tillståndsprovningen av hamnverksamheten.

Stockholm den 6 november 2000

Johan Norman

Baker & McKenzie Advokatbyrå